

Amsterdam, 1686

1

Nella loopt op de Herengracht in Amsterdam. Ze heeft een grote koffer bij zich. Aan deze gracht staan de duurste woningen van de hele stad. Hier wonen de rijkste koopmannen. Daarom wordt dit stuk gracht de Gouden Bocht genoemd.

Het is druk op straat. Vrouwen verkopen vis in een kraam. Mannen duwen karren met spullen. Kinderen rennen tussen de mensen door. Op de gracht varen bootjes.

‘Aan de kant, mevrouw’, roept een man. Zijn kar ratelt voorbij. Een blonde vrouw botst tegen Nella op. Even kijken ze elkaar aan. Snel loopt de vrouw weer door.

Dan staat Nella voor een mooi, groot huis. In dit huis woont Johannes Brandt. Hier gaat Nella ook wonen. Want een maand geleden is ze met Johannes getrouwd. Vlak na de bruiloft ging Johannes op reis. Maar nu is hij weer terug in Amsterdam. Nella’s nieuwe leven als getrouwde vrouw gaat vandaag beginnen.

Nella klopt op de deur. Ze wacht. Maar er wordt niet opgedaan.

Nella denkt: ze weten toch wel dat ik vandaag kom? Ze klopt nog een keer.

Dan gaat de deur langzaam open. Voor Nella staat een grote vrouw in een zwarte jurk. Ze ziet er heel netjes uit. En ook een beetje streng.

Nella zegt: 'Ik ben Nella, de vrouw van Johannes. We zijn een maand geleden getrouwd.'

'Dat weet ik', zegt de vrouw. 'Kom binnen.'

Nella sjuwt haar zware koffer de donkere hal in.

Ze vraagt: 'Is Johannes thuis? Ben jij de huishoudster?'

De vrouw zegt: 'Ik ben Maren Brandt. Mijn broer is nog niet thuis. Hij zal wel snel komen.'

Nella is verbaasd. Ze wist niet dat Johannes een zus heeft. En al helemaal niet dat die hier in huis woont.

Dan roept Maren: 'Cora! Otto!'

Uit de schaduw komen een man en een vrouw tevoorschijn. De vrouw maakt een kleine buiging voor Nella. Maar Nella kijkt alleen maar naar Otto. Want zo'n man heeft ze nog nooit gezien. Zijn huid is heel donker. Bijna zwart. Zijn haar is zwart en lijkt op wol. Ook Otto maakt een buiging.

Maren zegt: 'Otto en Cora zorgen voor het huishouden. Otto is de bediende van Johannes.

En Cora zorgt voor het eten. Kom nu maar mee naar boven. Dan laat ik je je kamer zien.'

Nella volgt Maren de trap op. Otto tilt haar koffer naar boven.

Nella's nieuwe kamer is heel mooi. Op het bed liggen zijden lakens en een wollen deken.

Aan de muren hangen dure schilderijen en een grote klok. Er ligt een dik kleed op de vloer. In de stoelen liggen geborduurde kussens. In de open haard brandt een vuur. Johannes is een rijke man. Dat is wel te zien aan deze spullen.

Maren zegt: 'Vanavond kun je hier in je kamer eten. Ik zal brood, kaas en wijn laten brengen.'

'Dank je wel', zegt Nella.

Ze denkt: Zou die Maren altijd zo serieus zijn?

En waar is Johannes eigenlijk?

Nella vraagt: 'Wanneer komt Johannes thuis?'

Maar Maren loopt de kamer al uit.

2

Die nacht kan Nella niet slapen. Ze denkt aan haar nieuwe leven in dit grote huis. En ze denkt ook aan thuis. Twee jaar geleden ging Nella's vader dood. Nella was toen zestien. Ze bleef achter met haar moeder, haar broertjes en veel schulden. Ze moesten een paar bedienden ontslaan. Ze moesten minder luxe gaan leven.

Toen zei haar moeder: 'Nella, jij moet met een rijke man trouwen. Een man die voor zijn familie zorgt.' Nella vroeg: 'Maar hoe vind ik een rijke man? En wat heb ik zo'n man te bieden?'

'Ik vind wel een man voor je,' zei haar moeder. 'En een mooie, jonge vrouw heeft een man altijd wat te bieden.'

Toen leerde Nella's moeder haar om een dame te zijn. Nella leerde hoe ze moest lopen als een dame. En praten als een dame. Ze leerde spelen op de piano en de fluit. En ze droeg alleen nog maar nette jurken.

Na twee jaar ging haar moeder op zoek naar een man. Ze schreef brieven naar haar vrienden in Amsterdam. Zo hoorde haar moeder over Johannes Brandt. Johannes was al bijna veertig jaar. Maar hij was nog steeds niet getrouwd. Hij was één van de rijkste mannen van Amsterdam. En hij was op zoek naar een vrouw.

Nella's moeder nodigde Johannes uit. Een week later kwam hij op bezoek. Johannes, Nella en haar moeder praatten samen. Nella speelde op de piano. Na het bezoek zei Johannes: 'Uw dochter is een goede vrouw. Mag ik met haar trouwen?'

Nella kende Johannes nog niet goed. Ze had hem pas één keer gezien. Maar haar moeder zei ja.

Nella zei: 'Maar moeder, en de liefde dan? Zal ik wel van Johannes houden?'

Haar moeder zuchtte diep.

Ze zei: 'Liefde? Die heb je niet nodig om met Johannes Brandt te trouwen. Hij is heel rijk en machtig. We moeten God dankbaar zijn.'

Een maand later trouwden ze. De bruiloft in de kerk was heel eenvoudig. Alleen Nella's familie was erbij. Er was geen groot feest. Dezelfde dag nog moest Johannes weer op reis. De eerste nacht als getrouwde vrouw lag Nella alleen in bed. Net als anders.

Johannes zou een maand wegblijven. Daarna kon Nella naar Amsterdam komen. Ze keek uit naar de verhuizing naar Amsterdam. Want voortaan was ze de vrouw van een bekende koopman. Ze zou de baas zijn in haar nieuwe huishouden.

Nu is het eindelijk zover. Maar Nella is niet blij. Want de verhuizing is heel anders dan ze had gehoopt.

Johannes blijkt een strenge zus in huis te hebben. En zelf is hij niet eens thuis. Nella verlangt naar haar man. Maar ze ligt weer alleen in bed. Is Johannes niet blij met haar?

Maar dan hoort Nella lawaai beneden. Er blaft een hond. Ze hoort de stem van Johannes. Hij is thuis! Snel trekt Nella haar schoenen aan. Ze slaat een doek om haar schouders. Ze loopt naar de trap en kijkt voorzichtig naar beneden.

Beneden zegt Maren tegen Johannes: 'Nella is vandaag gekomen. Je had thuis moeten zijn voor haar.'

Johannes zegt: 'Jij was er toch? Ik spreek haar morgen wel. Kom, Rezeki.'

Hij loopt naar zijn kamer. De hond loopt met hem mee.

Nella denkt: Rezeki? Wat een gekke naam. Thuis noemen we onze honden gewoon 'Snoet' of 'Bruin'. 'Maar je kunt Nella nu toch begroeten?', zegt Maren nog.

'Morgen', zegt Johannes. Dan doet hij de deur van zijn kamer dicht. Maren kijkt bezorgd. Dan loopt ze naar haar eigen kamer. Ook haar deur gaat dicht. Nella gaat ook naar haar kamer. Ze kruipt terug in bed. Het bed voelt groot en leeg.

Nella denkt: Johannes is vast moe van zijn reis. Daarom wil hij me nu niet zien. Morgen, dan zie we elkaar. Dan gaat mijn leven hier echt beginnen.

3

Nella wordt wakker van de felle zon in de kamer.

Cora heeft de gordijnen opgedaan.

Cora zegt: 'Het ontbijt is klaar. Meneer wacht op u.'

Cora helpt Nella met aankleden. Dan gaat Nella naar de eetkamer.

Johannes zit al aan tafel. Hij bekijkt samen met Otto een stapel papieren. Johannes ziet er stoer uit. Zijn gezicht is bruin door de zon. Zijn blonde haar is lang. Hij heeft brede schouders. Nella vindt hem knap.

Johannes staat meteen op als Nella binnenkomt. Hij loopt naar haar toe. Hij geeft haar een kus op haar hand. Zijn lippen zijn zacht.

'Mijn vrouw', zegt hij. 'Het is goed dat je er bent.'

Nella kijkt hem dankbaar aan.

Dan komt Maren de eetkamer binnen. Ze gaan alle drie aan tafel zitten. Cora zet brood en vis op tafel. Maren wil alles weten over de reis van Johannes. Over de handel in koffie, kaneel en tabak. Over de prijs van goud en zilver. Over de suiker uit Suriname. Nella is verbaasd. Want de meeste vrouwen weten niets van handel. Maar Maren wel. Ze weet precies waar Johannes het over heeft.

Maren vraagt: 'Heb je Frans Meermans nog gesproken over de suiker?'

Johannes geeft geen antwoord.

Hij neemt een grote hap brood.

Maren zegt: 'Zijn suiker ligt daar maar in jouw pakhuis. Al een week. Jij hebt die suiker uit Suriname naar Nederland gebracht. Maar nu moet je hem nog verkopen. Frans en Agnes Meermans wachten op hun geld.'

Nu zegt Johannes: 'Hou er maar over op. Het komt wel goed.'

Maar Maren gaat verder: 'Een deel van het geld is voor ons. Dat geld kunnen we goed gebruiken.'

'Ik zeg het nog een keer: het komt wel goed, Maren.'

'Ja, maar...'

Johannes staat boos op. Hij loopt naar de deur.

'Ga je weg?', vraagt Maren.

'Ja', zegt Johannes.

'Maar Nella is er. Je hebt nu een vrouw.'

'En ik heb mijn werk.'

'Maar het is zondag.'

'Jij hoeft mij niet te vertellen wat ik moet doen.'

Dan loopt Johannes het huis uit. Maren gaat boos naar haar kamer. Nella blijft verbaasd achter.

Ze heeft nauwelijks met haar man gepraat. En nu is hij alweer weg. Is dit de ontvangst waar ze zich op had verheugd?

Otto vraagt: 'Wilt u nog thee, mevrouw?'

Nella denkt: mevrouw. Dat klinkt mooi. Ja, ze is inderdaad de mevrouw hier in huis. Maar zo voelt het niet.

Otto schenkt de thee in. Nella kijkt naar hem. Otto ziet er heel netjes uit. Zijn kraag is spierwit. Zijn knopen en laarzen glimmen.

Nella vraagt aan Otto: 'Gaat Johannes vaak op reis? Hij is zo rijk. Kan hij niemand anders sturen?' 'Nee, mevrouw', zegt Otto. 'Een koopman moet zelf zijn rijkdom bewaken. Anders blijft er van die rijkdom niets over.'

's Ochtends dwaalt Nella door haar nieuwe huis. Alles in huis is mooi en duur. De vloeren zijn gemaakt van marmeren tegels. De muren zijn bekleed met leer of behang met goud. In elke kamer is een grote open haard. Overal staan dure meubels met zachte kussens. Naast de keuken staan kasten vol servies en zilver.

Nella kijkt ook in de kamer van Johannes. Daar hangen landkaarten aan de muren. Er liggen zeekaarten op zijn bureau. Overal liggen boeken en stapels papier. Het ruikt er naar kruiden uit verre landen.

Nella gaat in de stoel van Johannes zitten. Ze kijkt rond. Dit is dus de wereld van haar man. Zal het ooit ook haar wereld worden?

Nella wil ook graag in Marens kamer kijken. Ze durft het niet goed. Want Maren vindt het vast niet prettig. Maar Nella doet het toch.

Zachtjes maakt ze de deur van Marens kamer open.

Het lijkt alsof ze in een andere wereld stapt. Ook hier ruikt het naar vreemde kruiden. Aan de muur hangen allerlei bijzondere voorwerpen: de huid van een slang, een grote blauwe vlinder, vogelveren in alle kleuren en maten. Er hangt een grote kaart van Afrika. En een van Indië. In een kast ziet Nella botten van vreemde dieren. Schedels met een snavel eraan. Kaken met tanden erin. Het schild van een schildpad. Al die spullen heeft Johannes meegebracht van zijn reizen.

De tafel ligt vol boeken. Ze gaan over verre reizen en avonturen. Nella pakt een boek van de tafel. Het boek ziet er heel duur uit. Ze bladert er voorzichtig doorheen.

Dan valt er een briefje uit het boek. Snel raapt Nella het op. Ze kijkt even naar de deur. Stel dat Maren ineens binnenkomt. Maar ze hoort niets op de gang. Nella leest op het briefje: 'Lieve Maren, ik hou van je. Jij bent mijn zon. Jij bent het licht dat mij warm maakt. Elke aanraking voel ik duizend uur. Mijn liefste...'

Nella's wangen worden rood. Het is een liefdesbrief! Iemand houdt van Maren. Maar wie?

Ze stopt het briefje gauw terug in het boek. Dan gaat ze de kamer uit. In de gang kijkt ze rond of niemand haar gezien heeft. Zachtjes gaat ze terug naar haar kamer.